

ÚRSKURÐUR
ÁFRÝJUNARNEFNDAR NEYTENDAMÁLA

MÁL NR. 1/2007

Kæra Haga hf. á ákvörðun Neytendastofu 29. desember 2006 nr. 18/2006.

1. Þann 8. maí 2007 er tekið fyrir málið nr. 1/2007: Kæra Haga hf. á [ákvörðun Neytendastofu](#) 29. desember 2006. Í málinu úrskurða Ása Ólafsdóttir, Egill Heiðar Gíslason og Gizur Bergsteinsson.
2. Með kæru, dags. 19. janúar sl., hefur umboðsmaður kæranda skotið til áfrýjunarnefndar neytendamála ákvörðun Neytendastofu, dags. 29. desember 2006, um að notkun kæranda á firmanafni sínu, Hagar hf., brjóti gegn 5. gr. og 2. málslíð 12. gr. laga nr. 57/2005 um eftirlit með óréttmætum viðskiptaháttum og gagnsæi markaðarins. Með ákvörðuninni var kæranda bannað að nota firmanafnið að liðnum fjórum vikum frá birtingu ákvörðunarinnar. Umboðsmaðurinn krefst þess að hin kærða ákvörðun verði felld úr gildi.
3. Kæruheimild er í 2. mgr. 4. gr. laga nr. 62/2005 um Neytendastofu og talsmann neytenda, sbr. 4. mgr. 4. gr. laga nr. 57/2005.

MÁLAVEXTIR

4. Með bréfi til Samkeppnisstofnunar, dags. 27. maí 2004, kvartaði umboðsmaður Haga ehf. yfir því að kærandi notaði orðið hagar í firmanafni sínu. Í bréfinu rakti umboðsmaðurinn tildrög þess að kærandi breytti nafni sínu í Hagar hf. á árinu 2003. Kvað hann þáverandi lögmann kæranda hafa leitað eftir því í októbermánuði 2003 að kaupa firmanafn Haga ehf. Þegar samningar hefðu ekki tekist hefði kærandi breytt nafni sínu í Hagar hf. Með bréfi til hlutafélagaskrár, dags. 5. desember 2003, hefði Hagi ehf. mótmælt notkun kæranda á firmanafninu Hagar hf. en engin svör fengið. Kvað umboðsmaðurinn Haga ehf. hafa notað firmanafn sitt frá árinu 1993, svo sem á reikningum og nafnspjöldum félagsins. Væri firmanafnið vel þekkt meðal viðskiptavina félagsins. Rökstuddi umboðsmaðurinn að hætta væri á ruglingi milli firmanafnanna, en sjón- og hljóðlíking væri milli þeirra þar sem um fleirtölu af sama orði væri að ræða. Í þessu sambandi benti umboðsmaðurinn á að Haga ehf. hefði borist póstur og símtöl ætluð kæranda. Jafnframt hefðu fyrirsvarsmenn félagsins margoft verið spurðir um málefni tengd kæranda. Taldi umboðsmaðurinn að Hagi ehf. hefði með notkun sinni á firmanafninu eignast vörumerkjarétt að því. Krafðist umboðsmaðurinn þess að kæranda yrði bannað að nota firmanafnið Hagar hf. Því til stuðnings vísaði hann til ákvæða 20. og 25. gr. þágildandi samkeppnislaga nr. 8/1993, 3. og 4. gr. laga nr. 45/1997 um vörumerki, 8. og 10. gr. laga nr. 42/1903 um verslanaskrár, firmu og prókúruumboð auk 3. mgr. 1. gr. laga nr. 138/1994 um einkahlutafélög. Bréfi umboðsmannsins fylgdu meðal annars drög að kaupsamningi á milli Haga ehf. og þáverandi lögmanns kæranda sem og reikningar gefnir út á Haga ehf. vegna þjónustu sem mun hafa verið veitt kæranda.

5. Með bréfi til Samkeppnisstofnunar, dags. 29. júní 2004, krafðist umboðsmaður kæranda þess að kvörtun Haga ehf. yrði vísað frá. Kvað umboðsmaðurinn kæranda hafa leitað eftir því að fá að nota orðið hagi í nafni sínu. Þegar ljóst hafi orðið að nafnið væri ekki á lausu hafi kærandi skráð orðið hagar, þ.e. fleirtölumynd orðsins, hjá hlutafélagsskrá en auk þess ætti kærandi skráð vörumerkið Hagar (myndmerki). Hagi væri á hinn bóginn ekki skráð vörumerki. Hvað ruglingshættu snerti kvað umboðsmaðurinn Haga ehf. starfrækja Hilti-umboðið hér á landi og væri verslunarhúsnæði félagsins merkt Hilti með áberandi hætti. Kvað umboðsmaðurinn það tæpast velkjast fyrir neinum, sem annað hvort kynnti sér eða þekkti til starfsemi Haga ehf., að starfsemin væri að verulegu leyti frábrugðin starfsemi kæranda. Þannig veitti Hagi ehf. sérhæfða þjónustu, en Hilti-tæki væru þekkt meðal verktaka í byggingariðnaði. Kvað umboðsmaðurinn það ekki í hlutverki Samkeppnisstofnunar að meta ruglingshættu eða óþægindi af notkun vörumerkja eða firmanafna en auk þess væru staðhæfingar Haga ehf. í þeim efnunum rangar.
6. Með bréfi Samkeppnisstofnunar, dags. 1. júlí 2004, var umboðsmanni Haga ehf. boðið að koma að frekari athugasemdum í málinu. Í bréfi umboðsmannsins, dags. 7. sama mánaðar, ítrekaði hann þá skoðun sína að Hagi ehf. hefði með áralangri notkun á firmanafninu eignast vörumerkjarétt að því, sbr. 2. tölulið 1. mgr. 3. gr. laga nr. 45/1997. Bréfinu fylgdi reikningur fyrir veitingar, sem var gefinn út á kæranda en beint á heimilisfang Haga ehf.
7. Með bréfi Samkeppnisstofnunar, dags. 12. júlí 2004, var umboðsmanni kæranda boðið að koma að frekari athugasemdum í málinu. Með bréfi, dags. 15. sama mánaðar, mótmælti umboðsmaður kæranda meðal annars því að Hagi ehf. ætti rétt til vörumerkisins hagi og að vörumerkið hagar skerti á einhvern hátt vörumerkjarétt Haga ehf. Að því er snerti reikning þann sem fylgdi bréfi umboðsmanns Haga ehf. til Samkeppnisstofnunar, dags. 7. júlí 2004, kvað umboðsmaður kæranda það ekki fara á milli mála að um mannleg mistök þriðja aðila væri að ræða sem kæranda yrði ekki kennt um.
8. Með bréfum Samkeppnisstofnunar, dags. 6. desember 2004 og 13. maí 2005, var Haga ehf. tilkynnt að útlit væri fyrir að afgreiðsla málsins drægist.
9. Með lögum nr. 57/2005 um eftirlit með óréttmætum viðskiptaháttum og gagnsæi markaðarins var Neytendastofu falið eftirlit með óréttmætum viðskiptaháttum. Á grundvelli laganna tók Neytendastofa við afgreiðslu málsins 1. júlí 2005.
10. Með bréfum Neytendastofu, dags. 28. október 2005 og 7. júlí 2006, var Haga ehf. tilkynnt að útlit væri fyrir að afgreiðsla málsins drægist.

ÁKVÖRÐUN NEYTENDASTOFU

11. Með ákvörðun Neytendastofu, dags. 29. desember 2006, var kæranda sem fyrr segir bannað að nota firmanafnið Hagar. Í rökstuðningi með ákvörðuninni kemur fram að Hagi ehf. starfi við innflutning, heildsölu og smásölu á sviði byggingariðnaðar, svo og rekstur fasteigna og lána-starfsemi. Félagið hafi verið skráð í fyrirtækjaskrá á árinu 1993 og frá þeim tíma notað firmanafnið sem vörumerki til auðkennis á nótum og nafnspjöldum fyrirtækisins. Um kæranda er tekið

fram að um sé að ræða verslunarfyrirtæki en undir rekstur þess falli margskonar verslunar- og innflutningsfyrirtæki. Meginstarfsemin felist í því að halda utan um rekstur dótturfyrirtækjanna en engin bein verslunarstarfsemi falli þar undir. Félagið hafi verið skráð í fyrirtækjaskrá árið 2003 og hafi jafnframt skráð vörumerki með heitinu Hagar hf. í vörumerkjaskrá hjá Einkaleyfastofu.

12. Í ákvörðuninni er því næst gerð grein fyrir ákvæðum 5. og 12. gr. laga nr. 57/2005 um eftirlit með óréttmætum viðskiptaháttum og gagnsæi markaðarins. Segir að 2. málslíður 12. gr. laganna taki til þess þegar báðir aðilar eigi rétt til auðkenna sinna og þurfi þá að líta til þess hvort notkun þess sem seinna byrjaði valdi ruglingshættu milli aðila. Hagi ehf. hafi verið skráð í fyrirtækjaskrá árið 1993 og firmanafnið notað sem vörumerki. Hagar hf. hafi verið skráð í fyrirtækjaskrá árið 2003 og nafnið skráð sem vörumerki í vörumerkjaskrá Einkaleyfastofu. Bæði fyrirtækin hafi því rétt til auðkenna sinna, sbr. 12. gr. laga nr. 57/2005. Verði því að meta hvort ruglingshætta sé fyrir hendi. Er tekið fram að við umrætt mat sé litið til víxlverkan tveggja þátta. Annars vegar hljóð- og sjónlíkingar og hins vegar starfsemi fyrirtækjanna og þess hvort þau séu keppinautar. Eftir því sem starfsemin sé skyldari séu minni kröfur gerðar til hljóð- og sjónlíkingar og öfugt að breyttu breytanda. Þegar sjón- og hljóðlíking sé veruleg hafi verið talið nægjanlegt að báðir aðilar noti heitin í atvinnuskyni þó starfsemin sé ólík, sbr. Hrd. 1962, 475. Skráning geti veitt einkarétt til firmanafnsins, en lagaverndin sé fólgin í því að ekki sé um almennt heiti að ræða sem sé lýsandi fyrir þær vörur og þjónustu sem eru í boði. Fyrirtæki sem velji sér slíkt firmanafn geti því þurft að sæta því að annar aðili noti hluta eða aðra orðmynd af heitinu í firmanafni sínu. Takmörkun af þessum sökum helgist af því að ósanngjarnt sé gagnvart keppinautum að heimila aðeins einum aðila notkun á orði sem sé lýsandi fyrir þá vöru og þjónustu sem fyrirtækin bjóði upp á. Þegar firmanöfn séu orð almenns eðlis en gefi ekki hugmynd um sérstakan atvinnurekstur eða vísi til þeirrar vöru eða þjónustu sem í boði er hafi verið talið að skráning veiti einkarétt til firmanafnsins sbr. Hrd. 1988, 1341 og Hrd. 1988, 1349.
13. Í ákvörðuninni segir því næst að til álita komi hvort firmanafnið Hagi ehf. búi yfir nægilegu sérkenni til þess að veita einkarétt á heitinu og þar með útiloka Haga hf. frá notkun orðsins sem firmaheiti í fleirtölumynd. Orðmynd heitanna sé sú sama í þolfalli og eignarfalli. Það eina sem greini þau að í þeim tilvikum sé skammstöfunin sem gefi til kynna að annað sé einkahlutafélag en hitt hlutafélag. Í daglegri málnotkun séu þessar skammstafanir sjaldnast notaðar og því oft örðugt eða ótækt að gera greinarmun á því hvor aðilinn eigi í hlut. Þá sé heitið Hagi orð almenns eðlis og merki orðið beitaland. Firmanafnið Hagi hvorki vísi til vöru eða þjónustu sem sé í boði né veki hugmynd um sérstakan atvinnurekstur. Því verði að telja að Hagi ehf. hafi við skráningu í fyrirtækjaskrá öðlast lögverndaðan rétt á heitinu. Sýnt hafi verið fram á að ruglingur hafi átt sér stað milli aðila. Þannig hafi póstsendingar ratað á rangan stað og aðilar ruglast á fyrirtækjunum í tengslum við fjölmiðlaumræðu. Notkun Haga hf. á firmanafninu Hagar hf. sé því brot á 5. gr. og 2. málslíð 12. gr. laga nr. 57/2005.

RÖKSTUÐNINGUR MÁLSAÐILA OG ATHUGASEMDIR NEYTENDASTOFU

14. Með kæru, dags. 19. janúar 2007, krefst umboðsmaður kæranda þess að ákvörðun Neytendastofu verði felld úr gildi. Í kærinni segir að Baugi hf. hafi verið skipt upp á árinu 2003 og við það orðið

til Baugur Ísland hf. Félagið sé rekstarfélag fyrir hérland vöruhús og verslanakeðjur í eigu Baugs Group hf. og annarra hluthafa, en þekktustu firmanöfnin í þessum hópi séu Hagkaup, Bónus, 10-11 og vöruhúsið Aðföng. Í árslok 2003 hafi verið ákveðið að breyta nafni félagsins og hafi forsvarsmenn þess haft hug á nafninu Hagi hf. Við athugun hafi hins vegar komið í ljós að fyrirtækið Hagi ehf. hafi verið skráð hjá hlutafélagaskrá þrátt fyrir að það væri ekki skráð sem vörumerki. Hafi þá verið brugðið á það ráð að fá nafnið keypt, en þær tilraunir ekki borið árangur. Í framhaldi af því hafi nafni félagsins verið breytt úr Baugur Ísland hf. í Hagar hf. Á sama tíma hafi vörumerkið Hagar verið skráð í vörumerkjaskrá. Hafi nafnið verið vel þekkt meðal eigenda Baugs Íslands hf. Á árinu 2000 hafi Hagar ehf., sem hafi verið stofnað árið 1996, verið sameinað Fasteignafélaginu Stoðum hf., en síðastnefnt félag hafi verið hluthafi í Högum hf. þar til fyrir skemmstu. Sú staðreynd að Hagar ehf. hafði starfað athugasemdalaust á árunum 1996-2000 sýni betur en margt annað að óhætt hafi verið að velja umrætt nafn án þess að gengið væri á lögvarða hagsmuni Haga ehf. Í þessu sambandi er bent á að Hagar ehf. hafi stundað sambærilega starfsemi og kærandi, auk þess sem sömu eigendur hafi verið að báðum félögum.

15. Kröfu sína um að ákvörðun Neytendastofu verði felld úr gildi byggir umboðsmaðurinn einkum á því að ákvörðunin sé ekki reist á lögsmætum og málefnalegum sjónarmiðum. Í þessu sambandi bendir hann á að ákvæði 5. og 12. gr. laga nr. 57/2005 um óréttmæta viðskiptahætti og gagnsæi markaðarins sé aðallega ætlað að koma í veg fyrir að viðskiptavinir rugli saman a.m.k. tveimur fyrirtækjum. Þetta lýsi sér skýrast í því þegar tvö eða fleiri fyrirtæki, sem starfi á sama sviði, noti sama eða lík auðkenni. Hættan felist í því að viðskiptavinir átti sig ekki á því við hvaða fyrirtæki þeir skipti og að eitt fyrirtæki verði þannig hugsanlega fyrir tjóni með því að annað fyrirtæki nýti sér ýmist orðspor eða markaðsstarf þess fyrirtækis sem betri rétt á til viðkomandi auðkennis. Hagi ehf. og kærandi starfi á gjörólíkum sviðum. Þannig stundi Hagi ehf. einkum sölu sérhæfðrar byggingarvöru og rafmagnsverkfæra frá fyrirtækinu Hilti, sem fyrirtækið hafi umboð fyrir, til verktaka og iðnaðarmanna og eigi fyrirtækið bein viðskipti við þessa aðila. Kærandi sé á hinn bóginn almennt verslunarfyrirtæki en stundi þó ekki sjálfur beina verslunarstarfsemi, heldur í gegnum fjölda fyrirtækja sem undir hann heyra. Þannig falli undir fyrirtækið þekkt firmanöfn úr íslenskum verslunarrekstri. Neytendur versli óbeint við fyrirtækið í gegnum hinar ýmsu verslanir, svo sem Hagkaup, Bónus og 10-11, svo stærstu verslunarkeðjurnar séu nefndar. Fyrirtæki sem veiti verslununum þjónustu skipti hins vegar stundum beint við kæranda og sendi eftir atvikum reikninga sína til hans. Engin hætta sé á því að viðskiptavinur, sem hyggist stunda viðskipti við Haga ehf., rugli saman fyrirtækjunum þannig að kærandi hagnist með einhverjum hætti á því og öfugt. Af og frá sé að hinn almenni neytandi telji Hilti-umboðið og kæranda eitt og sama fyrirtækið.
16. Í kæru er jafnframt bent á að á árinu 2003 hafi kærandi látið skrá vörumerkið HAGAR og sé það sem slíkt eign kæranda. Við skráningu vörumerkisins hafi Einkaleyfastofa ekki gert athugasemdir við skráninguna og hafi fyrirtækið notað þessa skráðu eign sína með fullkomlega lögsmætum hætti. Hagi ehf. hafi heldur ekki gert athugasemdir við skráninguna. Þá segir að kærandi hafi skráð og noti lénið hagar.is, en Hagi ehf. noti aðeins lénið hilti.is, sem vísi á erlenda heimasíðu.

17. Þá telur umboðsmaðurinn að notkun firmanafnanna fylgi ekki ruglingshætta af þeirri ástæðu einni að þau líkist hvort öðru. Þótt nöfnin séu eins í þolfalli og eignarfalli séu nöfn fyrirtækja aðeins skráð opinberlega í nefnifalli. Í þessu sambandi vísar hann jafnframt til ákvörðunar Neytendastofu í máli nr. 19/2006 þar sem reynt hafi á ruglingshættu milli firmanafnsins Byggingarfélagið Aðalvík ehf. og hins vegar firmanafnsins Aðalvík hf. Þrátt fyrir að bæði fyrirtækin hafi starfað að byggingarframkvæmdum og fyrrnefnda félaginu hafi borist reikningar og póstur ætlaður síðarnefnda félaginu hafi Neytendastofa ekki talið tilefni til aðgerða í málinu. Í niðurlagi ákvörðunarinnar komi fram að fyrirtæki verði ávallt að nota firmanafn sitt með þeim hætti að það skapi ekki rugling við keppinauta. Hafi kærandi aldrei notað nafn sitt þannig að það skapaði rugling við Haga ehf., en auk þess séu fyrirtækin ekki í samkeppni.
18. Með bréfi, dags. 23. janúar 2007, óskaði áfrýjunarnefnd neytendamála eftir umsögn Neytendastofu um kærana. Umsögn stofnunarinnar barst nefndinni 6. febrúar sama árs. Í umsögninni segir meðal annars svo:

„Af dómaframkvæmd Hæstaréttar og úrskurðum áfrýjunarnefndar neytendamála má lesa þá reglu að firmaheiti sem sé almennt orð og sem sé lýsandi fyrir vöru og þjónustu sem er í boði eða gefi hugmynd um sérstakan atvinnurekstur geti ekki notið verndar skv. 12. gr. laga um óréttmæta viðskiptahætti. Hins vegar þegar orðið er hvorki lýsandi fyrir vöru og þjónustu né gefur til kynna sérstakan atvinnurekstur þá nýtur heitið lögverndar. Nægir þá að stundaður sé atvinnurekstur af einhverju tagi og ekki gerðar eru (svo) kröfur um skyldleika starfseminnar til að heimilt sé að beita 2. ml. 12. gr. laga um óréttmæta viðskiptahætti.

Í þessu sambandi skal ítrekað bent á eftirfarandi dóma Hæstaréttar:

- Hrd. 1947 bls. 227, þar sem hafnað var kröfu til einkaréttinda yfir orðinu fiskimjöl þar sem orðið væri almennt vöruheiti.
- Hrd. 1962 bls. 475, þar sem orðið Plútó var ekki talið vekja hugmyndir um sérstakan atvinnurekstur og var því talið hafa nægjanlegt sérkenni.
- Hrd. 1988 bls. 1341, þar sem firmanafnið Bjallan var ekki talið vekja hugmyndir um neinn sérstakan atvinnurekstur og var því talið hafa nægjanlegt sérkenni.
- Hrd. 1988 bls. 1349, þar sem firmanafnið Hvoll var talið hafa nægjanlegt sérkenni til að geta verið undirorpið lögvernduðum eignaréttindum þar sem orðið gæfi ekki til kynna sérstakan atvinnurekstur.

Að mati Neytendastofu eiga allir þessir dómur við, þar sem það orð sem hér um ræðir er almennt orð sem vísar hvorki í vöru og þjónustu né gefur til kynna sérstaka atvinnustarfsemi.

12. gr. laga um eftirlit með óréttmætum viðskiptaháttum er almenn samkeppnisregla um vernd auðkenna. Í greininni felast í raun tvær efnisreglur. Fyrri málsliður greinarinnar hefur að geyma almennt bann við því að nota auðkenni, t.d. vörumerki eða firmanafn, sem annar á. Í seinni málslið er rétturinn til að nota eigin auðkenni takmarkaður á þann veg að óheimilt er að nota auðkennið þannig að leitt geti til þess að villst verði á því og öðru auðkenni sem annað fyrirtæki notar með fullum rétti. Þegar beita á 2. ml. 12. gr. skiptir máli hvor aðilinn byrjaði á undan að nota auðkennið.

Hagi ehf. byrjaði notkun firmanafnsins á undan. Með vísan í ofangreindar röksemdir er það mat Neytendastofu að með skráningu hafi Hagi ehf. öðlast lögverndaðan eignarétt á heitinu Hagi

ehf. og nái sá réttur einnig yfir fleirtölumynd orðsins þar sem notkun þess sem firmanafns eitt og sér valdi of mikilli ruglingshættu við firmanafnið Hagi ehf.“

19. Með bréfi, dags. 15. febrúar 2007, var umboðsmanni kæranda gefinn kostur á að gera athugasemdir við umsögn Neytendastofu. Athugasemdir umboðsmannsins bárust með bréfi, dags. 27. sama mánaðar. Í umsögninni segir meðal annars svo:

„Ástæða þess að áfrýjandi gefur lítið fyrir þessi lagarök Neytendastofu í kæru sinni og dóma þessa er sú, að mál þetta snýst minnst um það hvort orðið hagi vísi til vöru eða þjónustu eða gefi til kynna sérstaka atvinnustarfsemi. Því er ekki mótmælt af hálfu áfrýjanda að firmanafnið Hagi geti notið lögverndar, enda tók áfrýjandi ekki upp það firmanafn þegar það fékkst ekki keypt. Það sem áfrýjandi heldur fram í máli þessu er að firmanafnið Hagar nýtur sjálfstæðrar lögverndar. Orðið hagar vísar ekki til vöru eða þjónustu fremur en hagi, né gefur það til kynna sérstaka atvinnustarfsemi. Af þessum ástæðum telur áfrýjandi að sér sé heimil notkun firmanafnsins Hagar hf. Dómar Hæstaréttar, sem snúast um tvö nákvæmlega eins firmanöfn og lögvernd þeirra, eiga því ekki erindi inn í þetta mál sem rökstuðningur. Gera má sér í hugarlund hvernig Hæstiréttur hefði tekið á málinu hefði deilan í Hrd. 1988 bls. 1341 snúist t.d. um það að annað fyrirtækið í málinu hefði borið nafnið Hvolarnir (orðið Hvoll í fleirtölu með greini) væri skráð. Ljóst má vera að Neytendastofa hefði með þeim rökum sem teft er fram í þessu máli talið mikla ruglingshættu milli nafnanna Hvoll og Hvolarnir, jafnvel þótt fyrirtækin stunduðu gerólíkan rekstur. Röksemd Neytendastofu um að með skráningu á firmanafninu Hagi ehf. hafi fyrirtækið öðlast lögverndaðan eignarrétt á heitinu Hagi ehf. má vera rétt, en að sá réttur nái einnig yfir fleirtölumynd orðsins og valdi ruglingshættu er sérlega langsóttur rökstuðningur af hálfu Neytendastofu og honum er mótmælt.“

20. Með bréfi, dags. 13. mars 2007, var umboðsmanni Haga ehf. gefinn kostur á að gera athugasemdir við kæru og athugasemdir umboðsmanns kæranda sem og umsögn Neytendastofu. Athugasemdir umboðsmanns Haga ehf. bárust með ódagsettu bréfi móttæknu 22. mars 2007. Kveður umboðsmaðurinn Haga ehf. flytja inn og selja vörur á fleiri sviðum en til byggingariðnaðar. Þannig selji fyrirtækið vinnu- og skófatnað og flytji inn og selji ýmsar vörur tengdar golfíþróttinni. Þá felist starfsemi félagsins í eignarhaldi og umsýslu á fasteignum sem og eignarhaldi á öðrum félögum í rekstri. Megi því fullyrða að rekstur félagsins sé margvíslegur. Í bréfinu er jafnframt gerð grein fyrir fleiri tilvikum þar sem erindi hafa borist Haga ehf. sem ætluð hafa verið kæranda. Um ruglingshættu milli firmanafnanna segir meðal annars svo í bréfinu:

„Hér er kæranda að yfirsjást stórt atriði sem er fólgið í því að um eitt og sama firmanafnið er að ræða. Kærandi notar firmanafn Haga ehf. í fleirtölumynd orðsins. Eins og fram hefur komið eru beygingarmyndir orðanna eins í þolfalli og eignarfalli. Þó svo félög skrái nöfn síns firma í fyrirtækjaskrá í nefnifalli, er ruglingshættan gríðarleg þegar kemur að umfjöllun fjölmiðla og annarra miðla. Í umfjöllun fjölmiðla kemur oft ekki skýrt fram þegar kemur að fréttáflutningi um Haga hf. hvort verið sé að fjalla um hlutafélag (hf.) eða einkahlutafélag (ehf.) sem og að fjallað er um félagið í nefnifalli, þolfalli, þágufalli og eignarfalli. Staðreyndin er því sú að ruglingur á sér stað milli félaganna í dag og ruglingshætta er fyrir hendi og verður viðvarandi.“

NIÐURSTAÐA

21. Samkvæmt gögnum málsins var Hagi ehf. stofnað og skráð í fyrirtækjaskrá Hagstofu Íslands á árinu 1993. Hefur umboðsmaður félagsins upplýst að félagið stundi innflutning og sölu á ýmsum vörum, meðal annars fyrir aðila í byggingariðnaði, en auk þess eigi það fasteignir og hluti í öðrum félögum. Að því er kæranda snertir liggur fyrir að félagið var stofnað við skiptingu á Baugi hf. á árinu 2003 og skráð sem Baugur Ísland hf. í fyrirtækjaskrá. Munu fyrirsvarsmenn kæranda hafa leitað eftir því að kaupa firmanafn Haga ehf. en ekki orðið samkomulag um það. Í stað þess hafi kærandi í árslok 2003 ákveðið að breyta nafni félagsins í Hagar hf. Með hinni kærði ákvörðun bannaði Neytendastofa sem fyrr segir kæranda að nota umrætt firmanafn með vísan til þess að notkun þess væri andstæð 5. gr. og 2. málslíð 12. gr. laga nr. 57/2005 um eftirlit með óréttmætum viðskiptaháttum og gagnsæi markaðarins.
22. Samkvæmt 5. gr. laga nr. 57/2005 er óheimilt að hafast nokkuð það að sem brýtur í bága við góða viðskiptahætti í atvinnustarfsemi eins og þeir eru tíðkaðir eða eitthvað það sem óhæfilegt er gagnvart hagsmunum neytenda. Í 2. málslíð 12. gr. sömu laga er sérhverjum bannað að nota auðkenni, sem hann á tilkall til, á þann hátt að leitt geti til þess að villst verði á því og öðru einkenni sem annað fyrirtæki notar með fullum rétti. Er bannið frábrugðið banni því sem felst í 1. málslíð sömu lagagreinar, sem bannar notkun á firmanafni í eigu annars aðila, að því leyti að sá sem notar auðkennið á tilkall til þess.
23. Ekki er unnt að fallast á að kærandi hafi í raun notað firmanafn Haga ehf., svo sem umboðsmaður félagsins heldur fram í athugasemdum sínum til áfrýjunarnefndar neytendamála, enda verður slík ályktun ekki dregin af því að ritháttur firmanafnanna sé sá sami í þolfalli og eignarfalli. Væri slík notkun enda andstæð 1. en ekki 2. málslíð 12. gr. laga nr. 57/2005. Í máli þessu verður því að taka afstöðu til þess hvort kærandi hafi notað firmanafn sitt á þann hátt að leitt gæti til þess að villst yrði á því og firmanafni Haga ehf. Í því sambandi kemur ekki aðeins til skoðunar hvort ritháttur og framburður á firmanafni kæranda sé líkur rithátti og framburði á firmanafni Haga ehf. heldur jafnframt með hvaða hætti kærandi notar firmanafn sitt.
24. Enda þótt dómur þeir sem vísað er til í ákvörðun Neytendastofu og umsögn stofnunarinnar feli í sér ákveðnar leiðbeiningar við mat á því hvort auðkenni, sem viðkomandi á tilkall til, sé notað á þann hátt að leitt geti til þess að villst verði á því og einkenni annars aðila, verður að líta til þess að dómarnir snerta allir tilvik þar sem sama orðið er notað í hvort tveggja hinu eldra og yngra heiti. Í dómi Hæstaréttar frá árinu 1962, á bls. 475 í dómasafni þess árs, var fjallað um lögvernd Plútó h/f gagnvart Plúdó. Með sama hætti var í dómum Hæstaréttar frá árinu 1988, á bls. 1341, 1344 og 1349, fjallað um lögvernd Straumness hf., Reykjavík, gagnvart Straumnesi hf., Patreksfirði, Hvals h/f, Reykjavík, gagnvart Hvoli h/f, Eyrarbakka og Bjöllunnar h/f gagnvart Bílasölunni Bjöllunni. Af dómunum verða því ekki dregnar afdráttarlausar ályktanir um það tilvik sem hér er til umfjöllunar.
25. Í norrænni réttarframkvæmd hefur við mat á ruglingshættu milli tveggja firmanafna meðal annars verið litið til þess hvort fyrirtæki starfa á sama markaði og hvort þau beina vöru eða þjónustu að sama markhópi. Þannig hafnaði Hæstiréttar Danmerkur því í dómi, sem er birtur í UfR 1987,

653/2H, að hætta væri á ruglingi milli firmanafnanna Aktiv Invest og Aktiv Investering enda þótt bæði fyrirtækin störfuðu á fjármálamarkaði. Úrslitum réði að fyrirtækin buðu upp á ólíka þjónustu og að markhópar þeirra voru ekki hinir sömu. Var ruglingshætta milli firmanafnanna talin svo fjarlæg að ekki væri um að ræða brot gegn ákvæði í þágildandi dönskum lögum sem er hliðstætt 12. gr. laga nr. 57/2005.

26. Af gögnum málsins verður ekki ráðið að kærandi noti firmanafn sitt til að markaðssetja vörur og þjónustu. Þvert á móti hefur komið fram að starfsemi kæranda felist eingöngu í rekstri á dótturfélögum sem starfræki verslanir undir eigin merkjum. Í gögnum málsins er heldur ekkert sem bendir til þess að notkun kæranda á firmanafni sínu hafi leitt til þess að viðskiptavinir Haga ehf. hafi leitað til kæranda. Verður hætta á ruglingi firmanafnanna ekki leidd af því einu að póstur og símtöl ætluð kæranda hafi í einhverjum tilvikum borist Haga ehf. Ræður heldur ekki úrslitum þótt firmanafn kæranda sé í sumum tilvikum notað í þolfalli og eignarfalli og án viðskeytisins hf. í umfjöllun fjölmiðla. Er því ekki nægilega fram komið að kærandi hafi notað firmanafn sitt á þann hátt að leitt geti til þess að villst yrði á því og firmanafni Haga ehf. Samkvæmt því liggur ekki fyrir að hann hafi brotið gegn 5. gr. og 2. málslíð 12. gr. laga nr. 57/2005. Verður því að fella hina kærðu ákvörðun úr gildi.

ÚRSKURÐARORÐ:

Hin kærða ákvörðun er felld úr gildi.